

~~AT 13/8/82~~ 933 (112) 60506/1068 K34/82
 PP. 1-21

"Letswalo tribe,
 misc. data.
 false rumour of
 repatriation; place
 names origin"

H. M. Mohlabe
 Makhaung School,
 P.O. Moetadimo
 Via Trichardt'sdal,
 £3-0-0 6-3-1960.

1: Dikhane tša the tšwa Natal.

(1) Ka tšona di 6-3-1960, ke be ke le kowa ga Mmamathola, ka bakeng la go nya-ka go kwa dikhane tša bona. Ke ka letsatsi la sonaga. Batho ba bothale ba taetsa ke the taêla kudu the gafi.

2: The taêla le the gafi. Mōya wa the taêla, a o bogale, le gona a wa thalefa. O bile a o e khogomose. mang le mang ba raloka ka yena gammogo le bana. Mōya wa gwe o dumela ka moka tše we di bolwa bolwago ke batho.

3. Mōya wa the gafi. Ōna o bogale le bothale bja gogaloga. Ge di tha be-retšē, o ka the ke wa moteba le gore ke mogafi. Ge di ka phaphamala, ke gona a banwang ke mang le mang gore ke mogafi. Ka lona letsatsi le la di 6-3-1960, ke ge di tha ile magong. Mogong ke

gore e be di t̄ha robet̄se.

4. Thet̄shaba t̄ha ga mmamathola the t̄ha-
lifile kudu. Goriale ke dipolabolo t̄ša
batho. Dit̄shaba t̄še dingwe ke dit̄uēla.
Dit̄uēla ke bo tumet̄ša ba gapi, ba bja-
le ka bana ba bannyana. Ge motho a re
o hoše, o wa dumēla. Mo a re, a wa hora,
o wa dumela. Ka baka le we, o ka the ke
wa t̄eba boemō bja gwe. Bothale bja
bona bo ba fetōsit̄še dit̄uēla, ka baka
la memōya ya bona. Memōya ya bona
e no dula e gopola go boēla Nareng. Ke
ditoro t̄ša bona di bja le. Ke mokhwa
o we ba no dumēlago bofora.

5. Legafi la Natal. Ka t̄sona di 6-3-1960
go ~~ilē~~ gwa fit̄ha legafi Metz ga mmamathola.
O ilē a t̄ēna ka mōšata, a dumediša ka mola-
ō. Maduma a ilē a amogēlwa ka mokhwa
wa molaō. Ba ilē ba but̄šišana maphelo
ka mokhwa wa molaō. Mohumagadi wa
khoši, a mmot̄ša bolwet̄ši bja khoši. Mo-
gafi o ilē a re, le nna ke rumile ke
ba mmušo wa Natal. Ba it̄še ke te ke
mmot̄še gore ka mosupulugo ka di 7-3-1960

933

K34/82

le lukiše diphuthô tša lena, di lore di a ta,
di tilo le rwala, di le boetsa morago. Mohuma
gadi o ilê a re, botša Malesele, še ba we
ka kowa lekubeng.

6. Malesele ke mmašila. O ilê a ya a hwetsama
a robetše. Matolo a morena, a be a lebeletše
gôdimu. Ka mokhwa o we, ke gore a be a
kwaetše. Tama khoši. Ba ilê ba mo dumêla.
O ilê a re, ke nna the tšwa Natal. Ke ru-
milê ke ba mmušo. Ba itše ke te ke le botše,
gore ka mosupulugo ka di 7-3-1960 le boêla
morago. Morena o ilê a mmošiša lengolo le
we a tšwago na lo molaong. Mogafi o ilê a
feta.

7. O ilê a tēna moteng wa Masilu. Tama mo-
rena. Ba ilê ba dumêla. Phelang. Ba ilê ba
re, aowa re a phela. Le nna ke a phela.
Ke tšwa ke le Natal. Ke rumile ke ba mmu-
šo, ba itše ke te ke tibiše ba ga mmama-
thala gore ka mosupulugo le boêla morago.
Lehona le swanetše go lukiša ditho to tša
lena. Ke be ke le ka mo mašata, morena
o ilê ko botša Salemon. Ke yēna yo we a
ta go tibiša batho.

933

K34/82

H.

8. Masilu o ilê a botša ba agišane mantšu a morumiwa. Motho yo ke ngwana wa mmušo. O re, ba mmušo ba re, likišang dithoto tša lena, ka morwana le boêla morago. Ga na bjale o ya go tibiša Solomon. Yo mongwe wa bona, o ilê a re, sekgote wee, ga mma thari ya namane, ga mma pelega batho.

9. Morumiwa o laedišetsa morena Solomon mantšu a mmušo. O ilê a litha a dumediša ka mokhwa wa molaô. Maduma a gwe a ilê a amogelwa. Ke rumile ke ba mmušo. Ke fetile ka mōsata, morena o ilê ke te ke go botše, wena o ta letša phalafala gore batho ba khobakane, ke ba botše mantšu a mmušo. Nka no ba ke go lumile tebe. Mmušo o re, le lithukiše, ka morwana dilove di a fitša, di tlo le rwala le boêla morago.

10. Phalafala e ilê ya lla, banna le basadi ba ilê ba khobakana. Morena lekhotla la Banareng. Le bitša ke nna ka baka la motho yo. Ke ngwana wa mmušo, o rumi-

933

K34/82

5.

lwe. Le fotheng ditêbê, le theletše mantšū a we a rwelego. Ke ta boêla ke du-
lê fathe. Ngwana wa mmušo, o ta êma a
le botšē.

11 Masie o ilê a êma pele ga lekhota. mo-
rena lekhota la Banareng. Pele ke a le du-
mediša. Lê bona ba mmušo, ba le dume-
disitše. Ba nthomile go lena, ka mošata ke
tšwa ke le ka gona. Morena o nthometše mo-
go morena solemo. Ke nna morumiwa wa
mmušo. Ba ilê ke te ke le botšē, gore le e
thukiše, ka mosupulugo dilore di a ta. Di ti-
lo le rwala le boêla morago. Ke ôna mantšū
a mmušo a we. Ge a riale, a boêla a du-
la fathe.

12. Morena solemo a goma a êma. Le a kwi-
le mantšū a a tšwago le ngwana wa mmu-
šo. Ba ilê ba re, morena. Go ilê gwa ba
le thabô le legolo. Mphulukwane o ilê wa
lla. Ba ilê ba re, sekgote wee, re a boêla
sekgote ga mmathari ya namane, ga mma-
pelega batho. A gwa ka gwa ba le motho
yo a ilego a ganetsa. Ka moka ba ilê ba
kholwa ka mantšū a morumiwa.

933

K31/82

6.

13. Morumiwa o ilê a tšwela pele le go fa ba-
thatse ka mantšu a mmušo. Ba mmušo ba bu-
tše diwaelese, ba theletš^{tše} gore ke fithile
naa. Diwaelese di ta amogela mantšu a
lena le aka ka go epella koša. Ke yōna
tshupō ya gore ke nnete ke fithile. Taba
ya bobedi, go ta nyarēla folai matšhene
e tala. Koša ya gona e we e swanetšego
go ePELLWA ke mmamolopeng.

14. Morena Solomon o ilê a tswara mokoko a
bolaēla morumiwa. Ba ilê ba mo apeēla
tša goja. Basadi ba ba nago le mabjala,
ba ilê ba ntšha mesomo. Morumiwa o ilê a
ja a nwa. A be a beilwê ka gare ga
ngwaka. Ka morago ga mo a feditšego
ja a tšwela ka nte. Ka moka ba ilê
ba dula fathe. O ilê a re, bjale re
swanetše go epella koša e.

15. Koša ke Mmamolopeng. Bjale mo go ta
ngwadiwa mmamolopeng ka botalo. Ke yōna e
Mmamolopeng le apa bjang lena. Mmamolopeng
le apa la nyamollo. Na nka tšhaba le ngwaka,
ka ya swazeng, ka napa ke di kella. Ngwaka

933

K34/82 7.

morwa mmats'hakha. Mokhotse, mokhotse di-
ngwe mašako a diya. Taba tša ka nna nka bo-
tša mang, nka botša bo mme motswadi, ka ya
Swazeng. Nna nka tšhaba^{le} Ngwako morwa mma-
tšhakha.

16. Ke yōna koša ya gona e ya ka gōdimu.
Mothabendi o tšwela pele le go thabella, ba-
gobēdi ba mo šetše moraga. Thalošo ya lentšu
le mmamolopeng: mma. Molope, molopeng. Le nye-
le mantšu a mararo. Mma ke motswadi wa go bēlē-
ga motho. Mmolegiwa o mmitša mma. Molope. ke
leina molope. Motho a ka sekela bjang, a bo tēma-
ge a bo temile, wa rwala o buiša gae. Re bo bi-
tša molope. O hwetšana ba bolale khomo, ba go-
la thekobela. O nyaka mathare, wa the phu-
thela. Ke moka ke molope. Molopeng. Ke thelo the
the naga ka gare ga molope.

17. Tha ka molopeng the tšeba ke mo-phuthedi.
Ke nyepo. Bjale mo košeng ya mmamolopeng, re
hwetšana gore Molopeng ke leina la motho. Motho
yo we ke wa monna. O ilē a tšeya mosadi.
Bjale a be a febana kudu. Le ge a bōna
mmatswala wa gwe a be a tha tšhabe. Mma-
tswala wa gwe, o ilē a o kwa bothoko ka peelong.

18. Tha ka peelong ya tswaledi the teba ke mong tswaledi. O ilê a thaba theema the we, a thabêla ngwetši. Ngwetši le yêna o ilê a kua bothoko. O ilê a re le apa bjang mmamolopeng, le apang la go nyamolla. Ke apilê o di kwilê. Ke moka ngwetši a napa a thôma koša e we ya mmamolopeng. Batha ba we ba go ba ba le gona, ba thôma go sola ngwetši. Le go thompha a o thomphe mmatswala wa go. A wa swanêla go nore mmamolopeng, o be o swanetše gore lena mmamolopeng. Aretse ke bona bana ba pakafeno. Di ya kwala, bogadi bjona a bo gona.

19. Thalošo ya lentšu le go nyamolla. Mmatswala o swanetše go thompha ngwetši. Le yêna o swanetši go mothompa. Je ba thomphana, ba ta tšhuka mollô wa tuka. Ka baka la thomphô, mmatswala o ta bipa dibi tša ngwetši. Ke ôna molaô wa gona. Ka nyatšano e we ya bona, mmatswala o ilê a bipulla dibi tša ngwetši. O ilê a di bipulla ka go mo nyamolla. Ke gore a bolabola diphiri tša gwe ka moka ga tšona. Ngwetši o ilê a o kua bothoko kudu. O ilê a botša mma gwe ditaba tša mmatswala wa gwe. Ga ka-

933

K34/82 9.

One gove ke tšhabe le morwa matšhakha. Ke
ya go kwa ngwanaka. Bogadi ba khotella. Nna
ke ilê dithoto tša bona.

20. Koša e mamolopeng e ilê ya e pe-
llwa le khoteng. E šupa goreng. Ka
dikhopolo tša batho, ba ilê ba re e
šupa mantšu a we a tšwilego a rwe
le. Ke nnete ka moka ra hwetša-
na go le bjale. Mafello a koša.

21. Folai-matšhene e tala. Ka nnete e
ilê ya fetu. The tšhaba tha Banareng
the ilê tha thaba kudu. Ba re sekgo-
te wee, re a boela sekgoṭe sa mma-
thani ya namane ya mma pelega batho.
Ga mma noga e bošego matšhoše, e
tšhošago le moṭha e hwile. Mmušo
a o lathe bana ba ona.

22. Dulang fathe, goriale ke morumiwa
wa mmušo. Ka moka ga bona ba ilê ba
dula. The letšang. Ba ile ba thaeletša.
Mosadi a bolaya monna, re a bolaya. Mo-
nna a bolaya mosadi, re a bolaya. Batho

933

K34/82

10

ba ilê ba thôma go makala, Le yêna
mmolai wa khogo a thôma go swaba.
Mabjala a rena a lobile.

23. Banna ba bedi ba fitha. Banna
ba we ba ilê ba šala bā wetšekwa-
leng ga mogafi. Ka moragonyana ga mo-
batho ba thā ngunanguna, ba bōna ba-
nna ba bā bedi ba fitha. Ba fithile ba
dumediša, maduma a bōna a ilê a a-
mogêlwa. Re a tšhoša, a re, tšhoše.
Goriale ke banna ba ba bedi. Re tšama
re nyaka motho yo. O re tšwenya
kudu ka bakeng la gore thōgō ya gwe
a e tšee ga bote. Makhwa wa gwe
o wa gafa. Di fāte. Di ilê tšā bule-
ga. Ba ilê ba tšeya mogafi ba tšoga-
nae. Mafello a ditaba tšā mogafi.

24 Moleta ngwedi o leta letsufi. Bōnang
le hono re na tšaetsa ke thephapharega
tha mogafi. mo la banna ba la ba^{bā} be-
di ba the^{ke} ba fitha, ka moswana e be
e tšonoba le-khūtukhutu la le fêla.

933

K34/82

11.

25 Thaloša ya mantšu a: Thephapharega le le-
kukutukutu. Diphapharega ke ka buntši.
 Lentšu le we le šupa matho ya a no thepelago
 a e-ya mo we a tha go tšebego. A le šupi mo-
 tho wa thetšela goba mogafi aowa, le motšali-
 fi a ka no phapharega ka baka la go the tebe
 naga. Makukutukutu nka buntši. Le šupa
 go bolokanya dithoto tša bona. Ka gobane le-
 ntšu la mogafi, le ilê la re, le tšukišeng mo-
 supulugo le boela morago. Go no ba bjale ka mo-
 khudugo. Yo mongwe a kebele yo mongwe. mo-
 ngwe le mongwe o kutugana le merwadana ya
 gwe.

26 Ke ngwadile makhukhuti makukutukutuka
baka la polabolo ya bona Banareng. Ka the ga
gešus ke makhukhuti. Ga go makutšie di-
 polabolo tša rena di fapane kudu. Le ga go
 le bjale re Barôka ka moka.

27 Ba ga mmamathola megopolo ya bona e nya-
 mile. Ba bona gore poela morago a e thale gona
 mohumagadi Flora ngwaga o, o limile. Ngwa-
 ga o wa 1960. O budušitšie mabêlê. Ba maraka
 a dikhomo ba ilê ba bulêla dikhomo, tša ya
 tša ja. O ilê a bega ditaba ga morena W.

933

K34/82

12

tspaga. O ilé a roma mapodisa a dithare gore ba ya ba tibiša, dikhomo a di nyukege ka temong ya batho. Ba ilé ba kwa, ba thokomela dikhomo tša bona.

28. Basadi ba ephile maata a go sekela mabjang. Ja go ntwa e e tha felego. Renabana ba rena ba ka ba ba khumiwa ke metse. Ba fithile ga morena W. go khopela dipumpiri tša go sekela mabjang. O ilé a ba fa tšona. Ba tene fathe go sekela mabjang. Ka mokhwa o basadi ba naga ka gona, go bontšhagala gore ngwaga o wa 1961, ba bantši ba ta lema. Le ka dipolabolo tša bona re a di kwa.

29. Ba bantši ba limile ka gare ga mete ya bona. Ba budšitšē lōtša, ditomarapo le marotse. Motho o re, ma la e be ke limile tšhemo bana ba ka e be ba ta phela. Dikhomo tšona o hare ke dikolabe. Ngwaga o mongwe le o mongwe di a tswala. Ba e bitša gore ke naga ya leruo. Mafello.

933

pl nas

K34/82

13.

Maina a mebota.

30. Mmato nka o thii bjale go tšamile go e ba le meedi. Ge re tēna ka keitē ya ga Mmamathola, vo hwetsana mo bana ba thekolo ba tiyago khuele ya thekhwa. Ba e bitša (Football) ke gona khweleng, Posong, Mabenkeleng, Mošata, Mma-dikhone, Mokhwalong, Siliki, Balatha-tšete, Kha-phe-madi, Theloma le Rakoma.

31. Posong, Thekolong, Mošata, Matsela-pata, Madikhoneng le mokhwalong. Maina a, a ka madulong a toropō. Bathoba gona e ba dumellwa go lema. Motho yo we a dumeletšwego ke khoši fela.

32. Thalošo a mantšu a: Matshele-pata, Madikhoneng le mokhwalong. Ge o fe-ta Thekolong, o libile mošata, o ta hwetsana dipata tše pedi. Ya go ya bodikela bja Bokhalaka, e ya mošata. Ya go ya bothaba-tšatši, e libile ga Rakoma. Bjale mo ba tshela pata ya go ya ga Rakoma, ba e tšwa ka mo-sata, ba tshelêla malaeneng. Ba a bitša Matshele-pata.

2.

933

K34/82 14.

33. Madikhoneng. Ke leina la mote. Mote o we ke wa ~~le~~ mohumagadi wa ^hkhosi. O dula moteng wa gwe, khosi le yena o dula ga wa gwe le mosadi yo mangwe. Ke basadi ba ba bedi. Madikhoneng ke yo we a dulago a le nnoši. Ba mmitša madikhoneng ka baka la gore lapa la gwe le agilwe ka dikhone. Mokhwalong. Moago wa mo we, o bitšwa ka mokhwa o we ka baka la mothare. Ke mothare o mogolo. Leina la ^hona ke mokhwalo. Ke moka ba napa ba go bitša mokhwalong.

34. Ja Siliki. Ke leina la ntona. Mmoto o we ba o bitša ga Siliki. Je o fetela mokhwalong o ya gona.

35. Bolatha - tšhete goba modula-theko. Leina la pele ke la modula-theko. Dilore tša go khudisa ba ga mmamathola, di ilê tša latha modula-theko ka fathe ga motouma o mogolo. Maphodisa a ditšhare ba ilê ba napa ba dira thekantse tha go ba apeela tša go ja. Leina gwa napa gwa gola la modula-theko.

36. Leina la modula-theto le hwilê ke Bolatha-tšhete. Tšhete ke le kheswa. Leina le, le ilê la nyarêla ka mokhwa o. Lebaka la mo ba gammamathola ba fita metz, go be go na le matente khwiting ya noka ya moetadimu. Monna yo mongwe wa matente, o ilê a têngela mokhekolo le bana ka tenteng. Je ba mo khwella. O ilê a tšwa, a tšhabêla tenteng ya dikharebe. Le bona, ba ilê ba thaba mokhosi. O ilê a bôna gore banna ba tšwilê ka matenteng, ke moka a napa a tšhabêla matenteng. O ilê a ba šiya ka lebelo. Ba ilê ba goma, ba boêla malaony.

37. Moso a onca lešidi, bo ilê bja-atha. Ba bolabola ka monna yola wa bošego, Ngwedi e be e le wa letôpana. Ke gore o be o tagile kudu. Mmalo! motho yola e be e le moloi, ka gobane a be a kitima mapono. Ba ilê ba tha bolabola ka mokhwa owe, ba o kwa matho a re dikobo tša mongwe. Ba ile ba ya. Ba hwe-tšena borukhwe, hempe le katiba. Ke moloi wa mokuta mang wa go latha ditšwaro le fokeng. Moloi a šifa ditšwaro

933

K34/82

16.

Ka ntang ya gwe. Thepoto o ilê a boloka dikobô. Re ta bôna mo a ka theke a utuluga.

38. Makompo a mabedi a utuluga. Banna ba we ke ba rumiwa. Re rumile ke monna yo mongwe wa rena. A be e nqwelê bjala kudu ka baka le we, o lathegetšwe ke tšhete ya gwe. Moluki wa tšhete, o ilê a butšiša leina. He mang. Ba ilê ba leka go utaleina. Ba re go bona, thepelang lo butšiša leina la gwe. Ba ilê ba re ke Robert Moseamedi wa Mantšhapeng. He wa mantšhapeng ya kae. Ke Mothabine.

39. Dikobo di swanetše go lopollwa. Ka moragaga mo ba bolabotše leina la gwe, ba ba re, di a lopollwa. Ba ilê ba goma ba boêla, Ba itše di a lopollwa. Monna o ilê a ntšha ponto. Ba ilê ba iša. Ba ilê ba gana. A goma a ntšha tše pedi le lesome. Ka moka ya ba diponto tše tharo di naga le lesome la mašeleng. Molato wa go lopolla dikobô wa fêla. Ba ilê ba mo fa dikobô tša gwe. Ke ge ba napa

933

K34/82 17.

ba rēla mmoto o we leina la Bolatha -
tšhete. mafello a Bolatha - tšhete. go dula So-
lemo. Tona kholo ya Mmamathola.

40. Mmota wa khapha-madi. Le ôna e tša
- le mmoto wa morena Solomon. Ke gore
go dula batha ba gwe. Kudu o dula Kha-
pha-madi. Leina le le ilê la nyavêla
ka baka la matente. Monna yo Mawela,
o ilê a o kwana le mosadi wa gona. Mong
wa mosadi a be a šoma Tzaneen. Mong
wa motê o ilê a fiṭha. Aowa mosadi a
mo apeela tša goja. Ka morago ga mo we
ba ya malaong. Mosadi peelo e bothoko
bjale a tēbe gore a ka diva bjang. Mong
wa motê o ilê a robala, a beilê molamo
ka mathogong.

42. The thotolo the ilê tša fiṭha bošego.
O ilê a fiṭha, a kokota le bati. Mosadi o
ilê a no homola. Mong wa nto, o ilê a
tsoya, a ya a bula le bati. O ilê a gopola
gore ke mosadi, a iša molomo wa go mo
kisa khisa. Mong wa motê a mo tēya ka
molamo. O ilê mo a ve, o wa tšhaba, a mo
tiya mageta. O ilê a wêla fatho. O ilê

933

K34/82

18.

a gomêla ka ntang, go tšeya mphaka wa go mmolaya. O ilê mo e boya, a hwetšana gore o tšhabilê. O ilê a tšhabêla moteng wa yo mongwe.

H3. Monna o khapha - madi bakeng tša pula. Mmalo! o dira bjang. Goriale ke mong wa mote. Ke wisitse ke tšetsêletsêle. Tabane, e ya boifiša ka baka le we, ke swanetše go go iša ntoneng. Mokhaphi wa madi, a aka e o kwana le go išwa ntoneng. O ilê a feta, a ya a fitša tenteng.

H4. Mong wa mosadi, o ilê a butšiša mosadi gore motho yo la ke mang. O ilê a bōna gore monna, o kwatilê ka maata, o ilê a mmotšša gore ke Mawela. O nyakang mo. Ke molapisi, tšutši le lengwe le le lengwe, o ta a ntšwenya mo. Ke botala ke mmotšša gore a ke rate. Monna o ilê a khodiša ke dipolabolo tša mosadi. Ke moka ba robala.

H5. Mong wa mote, o ilê a bitšša banna ba agišanego nabo. O ilê a ba bega taba. Ba ilê ba mo fetola, ka gore pele ga lehu

933

K34/82 19.

go êta mong wa lona. O ilê a re, ke nyaka go romêla mosadi yo, mo we, manng wa gwe. Banna ba ilê ba mo gametsa. Ba ilê ba re, yo mogolo, o no gata tshipi a e bōna e fiša. Le yēna o ilê a re, di ya okwala. Ba-golo-golo ba ilê ba re, Tshipi ya gata ngwe e a menama. Ka goriale mo we, a ke nyake go nyatsa mantšu a lena.

46. Banna ba ilê ba leboga mantšu a mong wa mosadi. O wa di bōna wena mosadi, taba ya mohuta o, a e nyakege. Nto ke tšefu. Mo la a go hwetsane le monna yo we wa-go wa bobedi ka ntong, le hono nka be re bolabola tša marete a mutabo. Ke moka ba napa ba bitša mmoto o we Khapha-madi. Mafello a taba.

47. The loma. Ke leina la mmoto. Le ôna e thale wa morena, Solomon. Ge re feta ôna re ya ga Rakoma. Ona o ilê wa hwetsana leina ka ntwa ya basadi. Go be go nwewa bjale. Bjale basadi ba thōma go ômana. Ka moragō ga kōmano, ba napa ba thōma ntwa. Ba ilê ba lomana ka mēno. Ba ilê ba ba lamola.

933

K34/82

20.

48. Ka moka ga bona ba gobatsane. Ba ilē ma bare, ba bolabola ditaba tša bona, ba the ke ba hwetsana ba hwetsana nnete. Ba hwetsana gore ke ditaba tša bjala. Ge ba lebella go gobatsana ga bona, ba hwetsana gore ba gobatsane. A ba ka ba e dira taba. Ke ge ba bitsa mmoto o we gore ke Theloma. mafello a taba.

49. Mmoto wa Rakoma. Ke batho ba we ba ilēgo ba khuduga ga bote. Bona beng ba ga Mmamathola, ba ba bitsa gore ke tšona dinokwane. Dinokwane ke gore di-hwixihwixi, tša go botša makhowa gore ba re khuduse. Ke bona bo praka bogosi. Mmoto o we a ona maina a mantši. Ke ga Rakoma. mafello.

50. Ditaba tše tša gōdimu ke di hwetsane lona letšatsi le la, la ka gōdimu. Ke ka letšatsi la sontaga. Ke be ke apere bjale ka bona. Ke gore e be ke tša apara tša bo-podisa. Ke ona magane a we ke ilego ka hwetsana. Mafello.

933

K34/82

21.*

Morena a the ke a fêla peelo ma a tha
bone dipampiri tša go tšwa go nna. Ke
mat nyaka kudu go ngwala ditaba bjale
diphuyō di pedi. Ka baka le we ke boya
ke lapilê kudu; mōya wa ka o phiyong ya
go ngwala, mo la e be e ke e ka ba mo-
somo wa go tibiwa ke batho. Le ga go le
bjale ke tha tšwere. Ke ngwala ditaba
tša moruleng wa Makhaung le Maderu.
Ke ta diromêla ka moragō.

Morena a dumêlê ka maata a magoto.
Nka thaba kudu ge morena, a ka amogê-
la dikhang tše. Ke dikhang tše ke di a-
nêgêlago Morena.

Ke ta êma fa.

Ke nna wa lena mothomphegi,

H. M. Mohlabe.

ends 933